

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezőbb.
Nyitólír sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás-járában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A zárókó.

Zombor, 1898. június 2.

Az ideai iskolai évek a végét járjuk. Még csak rövid két-három hét s a fiúk kijönnek a padok közül kezeikben a bizonyítványaikkal.

Ilyenkor, az iskolai év zárókövénél sohasem árt egy kis elmefuttatás, egy kis megbeszélés.

Mialatt az ország oktatásügyének vezető emberei középiskolai oktatásunk fejlesztésén és javításán dolgoznak és meggondoltan törekszenek arra, hogy egy-egy lépéssel előbbre vigyék a középső oktatás ügyét, az alatt iskoláinkban serényen folyik a munka.

A kik tanítottak, mérlegelik, mennyire sikerült fáradozásuk és melyik tanítványuk vált képessé arra, hogy a tudás széles mezején beljebb, az iskolázás fokozatán egy lépcsővel feljebb kerüljön és melyeknek kell újból foglalkoznia azzal, a mit megtanulni nem bírt.

A kik pedig tanultak, igyekeznek pótolni az elmulasztottat és még egyszer-ezyszer tesznek kísérletet, hogy a próbátéren megállják a helyet.

A legnagyobb gond, a legnagyobb munka azokra vár, kik a középiskola utolsó osztályából kerülve ki, az érettségi vizsgálat előtt állanak.

Ezekre az élet legfontosabb lépése vár, ha sikerrel állják ki a vizsgálatot és kezükben van a négy- és nyolc-éves tanulás, ifjú küzdés bére: az érettségi bizonyítvány. Pályát kell választaniok, a melyen értékesítsék a veritékes munkássággal megszerzett testimoniumot.

Eddigél könnyen vették a pálya megválasztásának nehéz kérdését szülők és ifjak egyaránt.

Vagy az egyetem négy fakultását vagy a műegyetemi szakok egyike fogadta be a középiskolát végigjárt és érettnak nyilvánított ifjút.

Csak a legkevesebbje került a gazdasági vagy erdészeti és bányászati akadémiára és még ennél is kevesebb jutott a katonai pályára.

A kereskedői, iparosi, magasabb képzettségre törekvő ifju már korábban kell, hogy a szakpályára lépjen és fele uton hagyja ott az eddig még kétirányú középiskolai egységes tanulást, a reáliskolát vagy a gimnáziumot.

Csodálatos, hogy nálunk, a hol sokkal szükségesebb volna a tudományosan képzett, igazán szakember a mezei gazdálkodás, a kereskedelem,

ipar, bányászat és egyáltalán a közgazdasági ágak terén, épen a legkevesebben vannak azon, hogy a gyakorlati gazdasági pályák valamelyikére képezzék ki magukat.

Pedig mód, eszköz és alkalom volna reá meglevő intézeteinkben is, melyek csak akkor fejleszethetnének ki a felső oktatás eszközeivé, ha a szükséglet tenné kívánatossá, hogy ezeken a tereken szintén legyen akadémia és felső tanítás.

A mily elhanyagoltak gyakorlati pályáink, éppannyira, sőt aránylag nézve még inkább elhanyagolt a katonai tiszti pálya, melyre pedig a legkényelmesebb mód és alkalom kínálkozik pályát választó ifjuságunknak.

Egyéb életpályákon még talán panaszkodhatik a szegény sorsu ifju az ösztönző díjazások csekély volta felett, habár e részben is csak a tulzás vehetne panaszt ajkára hazai viszonyaink között.

De a katonai téren még ennek a panasznak sincs oka. Számtalan ingyenes, félfizetéses és minden egyes anyagi viszonyainak megfelelő hely van az odatörekvő ifju számára a mintaszertien vezetett középső és felső katonai képzőintézetekben.

És mégis unós-untalan hangzik a panasz, hogy a magyar ifjak gyéren látogatják ez intézeteket.

Pedig a katonai pálya a jó életpályák legjobbjai közé tartozik. Gyorsan ad kenyeret a fiatal embernek; előléptetést nyújt a törekvőnek; a legmagasabb fokozatokra nyitva tartja az utat a deréknek és arravalónak; a megélhetés mellett diszt és fényt és igen gyakran dicsőséget is hoz.

A magyar törvényhozás, a magyar kormányok, a magyar törvényhatóságok egy század óta igyekeznek azon, hogy ösztöndíjakkal, alapítványokkal erre a pályára édesgessék a magyar ifjuságot, mert érzik, tudják, mily fontos nemzetünk nézve, hogy a magyar katonaság tisztikara magyar ifjakból toboroztassék össze és hogy a magyar elem a hadsereg tisztikarában az öt számszerűleg is, politikailag is megillető helyet foglalja el.

Ezek a törekvések eddig nem sok gyümölcsöt hoztak. A magyar ifjuság csekélyebb mértékben tért át a katonai pályára, mint a hogy

ez ösztönzések után vélni lehetett, a hogy ez ösztönzések meg is érdemelték volna.

Az új magyar honvédségi katonai nevelőintézetek megnyitása remélhetőleg változtatni fog ezen a helyzeten és a magyar ifjuság nem fog többé idegenkedni a katonatiszti pályától. De szükséges, hogy így pályaválasztás előtt a tanuló ifjuságnak is, a szülőknek is, figyelme a katonai pálya felé irányoztassék és évrázáskor, midőn az ifjak bizonyítványukkal haza sietnek, a jó bizonyítványok tulajdonosainak figyelme ne tisztán és kizárólag a humanisztikai, hanem a technikai, gazdasági és hadi tudományok fontossága és haszna iránt is felkeltessek.

A helyzethez.

Zombor, 1898. június 2.

Ha valaha nemzet mérséklettel és igaz önmegtagadással intézte jövője esélyeit, mérlegelte a kétes holnapnak tényezőit, úgy bizonynyal a magyar nemzet az, mely immár évek óta áll a kiegyezés Rubikonja előtt; és midőn baráti kezét egyezsége nyújtja, akkor az ellentáborból inaktíván és lealázó káromlásoknál egyéb nem hangzik.

Nincsen keservebb és keserűbb harc sehol sem az anyagi lét harcánál, hol az emberiség legocsmányabb szenvedélyei, a birvágy, irigység, a harag, a lenézés elemi erővel nyilatkoznak és vakon lerombolnak minden rokonszenvet, emberibb felfogást, mely a tusakodó felek között eddigél létezett.

Nem nálunk, de Ausztriában látszanak meg a hadviselésnek ezen visszatartó alakzatai, nem nálunk, de tul a Lajthán lemondanak a politikai ildomnak még látszatáról is, midőn ezen szatocslármában az illemnek és tisztességnek legelemibb feltételeiről letecsnek.

Ugy látszott eddigél, hogy elválaszthatlanul anyagi frigyben a két birodalmi fél egymásra utaltatik, és ettől voltak eddig mindkét rész vezérpolitikusai meggyőződve, ez vezette a magyar megalkuvó felet is új szerződések kötése alkalmával, melyhez nem csekély mértékben a politikai tekintetek járultak a magyar részről, mely szemet hunyt az anyagi veszteségeknél, csakhogy a belbéke és a nagyhatalmi állás nimbusza a külföld

A „BÁCSKA“ tárcája.

Finále.

Közleg a vég; már régen tudom, érzem,
Vártam reá sok, sok bús éjszakán.
Nemsoká eljön a vén kaszás értem
S fagyos kézzel zárja szempillám.
Elszál a lelkem messze, más világba
Pokol vagy menny-e? Meg nem modhatom.
A test megmarad. Koporsóba zárva
Kiséri majd ki szerető, rokon.

Végrendelkeztem. Kevés mivel bírtam,
Éhség, üres zseb ez volt mindenem.
Aztán nebány dal, a mit olykor irtam,
Hideg szobában fázva, éhesen.
Osztozzon rajtuk kinek kedve tartja,
Mit bánom én, gazdag-e vagy szegény?
Elolvassa, s aztán sarokba hajtja,
S nevet, kacag a költő keservén . . .

Richard Károly.

A GYÉMÁNTKÖSZÖRŰS.

R. Bonin H. regénye.

Fordította: Szöllösi Jenő.

(Folytatás.)

(12.)

Tizenegyedik fejezet.

Alig szállt le az este, van Heeren a Donna Anna fedélzetén volt s legényeinek hat napi szigorú munka után ma éjjelre szabadságot adott.

— Sievers ur, szólj halkan Pálhoz, ugy-e ön a hajón őrt fog állani az éjjel?

Pál azt felelte, hogy nagyon örül, ha urának szolgálatokat tehet.

— Nos figyeljen! Az ön tisztje a következő: ma és rákövetkező éjeken, amikor az Őrséget ismét átveszi — amit nagyon szeretnék — Ben Halim lenn a hajón dolgozni fog, ön valahányszor a révpatrouille közeledik, jelt ad; pl. megzörrenti a horgonyláncot. Tudja mi az révpatrouille?

— Még nem hallottam.
— Az örökösök a kikötő közbiztonsága felett. Minden két órában ladikszertű jolleján körülhajózza a kikötőt, arra ügyel, hogy egyik-másik hajó el ne menjen, hogy tüzeset, lopás elő ne forduljon. Ben Halim az adott jelre feljő a hajó fedélzetére, mert a Donna Anna nagyságánál fogva két őrt köteles állítani. A többi fiék megbízhatatlan, részeges népség. Ben Halim minden éjjel őrt áll, amellet a hajón dolgozik. Megértett?

— Tökéletesen megértettem, kapitány uram.

— Az első, amit a hajóslegénytől megkövetelünk, hogy arról, ami saját hajóján történik, senkinek egy árva szót sem szól. Hajósok nem beszélnek egymásnak hajóik belső és üzleti ügyeit. Ehhez a régi elvhez szigorúan ragaszkodunk, mivel ön újonc s nem ismeri a hajós szokásokat, nem tudja még mit szabad és mit nem, szükségesnek véltem ezekre figyelmeztetni. Most már mindent tud; beavattam a hajós szokásokba.

— Szigorúan abhoz tartom magam, kapitány.

— No, aztán legyen csak éber, minden éjjelre 3 frt külön díjat kap.

Pál és Ben Halim a hajón maradt, — az Anna tőszomszédságában horgonyt vetett schooner legénysége is a vig St. Pauliba ment, csak az öreg Jansen maradt rajta.

A Donna Annán csend uralkodott. A schoonerról azonban sűrűn hallatszott valami bugyborékolás. Pálnak feltűnt a zaj, azt hitte, hogy a hajó léket kapott, pedig csak Jansen Hinerk szabadította meg kutyvizétől a bors hordókat; mert amint tudjuk, a deklarált rajnai bor helyett Jansen a megegyezéshez hiven brémai vizet liferált.

Beállt az éjjel.

A lámpások erősebb fényt árasztottak, a sötétben

most jobban vert vissza a víz tükre; a mély csendet csak a holnap indulásra kész hajók fűtői zavarták meg, az izzásba induló szén sustergett, ki és becsapták a tűznyílás ajtait a haragos fűtők.

Pál fel s alá járt a hajón.

Ben Halim lenn dolgozott a raktárban. Nagy munkában volt. Tömlővel ellátott meggőrbített csövet dugott át a Donna Annának a schooner felé eső részén, a szomszéd hajós a schooner mélyébe huzta a tömlőt. Pál jól hallotta, mint bugyog át a folyadék a másik hajóba.

Ha Pált is beavatták volna a titokba, ugy most tudná, hogy az Anna borát öntik át a schooner kitritett hordóiba.

Pál azonban nem igen figyelhetett erre; a sötétséget meg nem szokta szemével elég bajos volt a patrouillera figyelnie.

Most hosszukás ladik közeledett, hárman veztek s mint az árnyék veztek a vizen. Ez a patrouille.

Pál megcsörgette a láncot, a víz bugyogása elállt. A csó a Donna Anna részén, a tömlő a schooner részén egy csapásra eltűnt s Halim lassan feljött a lépcsőn. Nagy hangosan beszélt Pállal az éj sötétjéről és a holnapi időről.

Az őrszertű közel mellettük haladt el. Ben Halim éberségre intette Pált s aztán ismét lement a hajóba.

Ujjból hallható volt a bugyogás.

A város toronyórai kettőt ütöttek. Egymásután szépen; ritkán ütött kettő egyszerre. Pálnak ugy tetszett, hogy hosszú idő mult el; az órák megint ütöttek.

Az őrszertű már másodszor közeledett, de most oly messzi a hajótól, hogy Pál habozott vajjon adjon-e jelt? . . . Mégis eljárt a parancs szerint s jelt adott — és minden ugy ment végbe, mint az előbb.

Ben Halim lesietett a lépcsőn, 3 óra után azonban már pirkadni kezdett . . . a bugyogás megszűnt és Ben Halim a decken megjelent.

— Mára elvégeztem a dolgot, szólt a szerencsen, ma nem kell több jelt adnia, most rágyujthatunk s oda nyújtja Pálnak szivarkatárcáját. Pál megköszönte a cigarettát. Rágyujtottak s szóltanul sétált egyik fel, a másik alá, míg reggel 6 órára a kapitány is megjelent a hajón.

előtt meg legyen mentve. Mi, a régi lázadók, állítólag a dinasztia és az összmönarchia esküdt ellenségei milliőkat és milliőkra áldoztunk saját regenerációs anyagi küzdelmeink között Ausztria preztizsáért; a politikai sulypont már régóta tria- és szekvárosunkba költözött; és tulhajtott szennyves, kalmáros követeléseikben még most is azt kiáltják a Lajthán tülről, hogy az árulók mi vagyunk, mivel egyszer már mi is élni és boldogulni szeretnénk.

Türtünk, szenvedtünk mig lehetett, mig csaknem az anyagi tönk szélére jutánk, de „ad impossibiles non est obligatis“, tovább mennünk nem lehet. Ne ijedjünk meg — ha reá kerül — az önálló vámterülettel és az önálló gazdasági életnek minden attributumaitól, ha nehéz és küzdelmes is lesz az évekig tartó átmeneti állapot, annak végén ott láthatjuk, különös optimizmus nélkül, a sikert, a győzelmet; mely kiemelendi Magyarországot östermelési szférájából az ipariba és honunkból legalább is olyan iparállamot terem, hogy a földmivélés és ipar méltó, egymást kiegészítő társ és nemzetgazdasági tényező legyen.

Az összehalmozódott töke akár hazai, akár külföldi elhelyezésre vár és csak rokonszenvvel fogadva egy saját védvámaitól biztosított keletkező magyar ipart és a mi eddig csigaléppéssel ment, ezután gyors ítemben egymás után keletkeznek iparvállalatok és a mit különösen kell hangsúlyoznunk, a kényes er szorítana bennünket az iparra, mely eddig a mindenünnen Ausztriából beözönló iparcikkkel szemben valóságos mostoha gyermeke volt az országnak.

A magyar buzára, a magyar lisztre Ausztriának elkerülhetlen szüksége van, mivel azt közelsége és elismert jó minőségénél fogva semmi mással pótolni nem lehet; és akár miként tűntetnek a csehek annak, t. i. lisztünknek prepotenciája ellen, az a piacról ki nem küszöbölhető.

A lajthántuli handabandák Magyarország ellen nevelésesek és azokból a kétségbeesés harca kihangzik, mivelha nyersterményeinket és gyártmányait piacait elveszítik, csakugyan más távoli beszerző és fogyasztási piacokról kellene gondoskodniok, ha velünk kiegyezni képesek nem lennének. Tehát még ha a két fél gazdasági élete kétféle szakad is és önállóan intézkedik mindkettő, összes gazdasági tényezőink, mint határállamok, felbonthatlan kapcsolatban és kölcsönös érdekekben lesnek és maradnak.

Mért boldogulnak a nálunknál szegényebb, a természettől mostohábban gondozott államocskák nemzetgazdasátiilag a Balkánon és másutt? mivel meg van szabad önrendelkezési jogok, érdekeiket önállóan, mások tekintetbe vétele nélkül, maguk intézik; csak ha saját intézkedést nyer államunk anyagi kérdéseiben, mondhatja gazdag, még a világnak eléggé fel nem tárt kincseivel, hogy: „Magyarország nem volt, hanem lesz“, — a szó reális értelmében.

Nem célunk e cikkel a kiegyezés ellen agitálni; mi annak feltétlen hívei vagyunk, csak reá mutatunk az eshetőségekre. Nekünk, ha a viszonyok meg is változnak, nincs mitől tartanunk.

R. Á.

AMERIKÁBÓL AMERIKÁRÓL.

(Virtér Ferencz leveleiből.)

Közl.: AVINCULUS.
(Folytatás.)

Azt, amit eddig Amerikáról rövidesen elmondottam, az kis töredéke csak annak, amit itt lát s tapasztal az európai. Érdekes ország ez kétségkívül s érdekessége nem a „felhőkarcoló“ palotákban, sem a vagyon-óriások tömegében, de még csak végtelen, szinte erőszakos vállalkozási szellemében sem nyilvánul; hanem igenis abban a szabadságban, melyben az ember itt él, abban a szabadságban, melyet az európai sohasem ismert s meg sem tud érteni addig, mig Amerikában végig nem harcolta az életnek azt az iskoláját, mely megtanít arra, hogy minden ember egyenlő, nemcsak a keresztény tan bibliai értelmében, hanem az emberi természet östörvénye által: az öntétele révén. Az emberi alkotások legmagasabb példája tagadhatatlanul a szereteten alapuló jogintézmény, a törvény. Az intelligens embernek törvényre szüksége nincs, mert önmaga alkotja meg jogát; ez kétségen felül áll. De hogy a nagy tömeg, a nép birjon ez intelligenciával, ez Amerika specialitása. Az az értelem magasság, mely itt található, ez adja meg e köztársaságnak azt az erőt, hogy rövid idők lefolyása alatt kifortta magát összekevert, rendezetlen zavarodottságából oly állammá, melynek ugy praktikus politikája, mint önálló kereskedelme méltán mondható magasabban állónak, mint az ő világ bármely nemzeté. Ezt a nemzetet leginkább jellemzi az az életél, hogy pénzt „csináljon“. Az Európában minden népnél található azon életvagy, hogy rangot, címet, vagy legalább egy kis rendjelt szerezzen, s képes párbaft vivni azért, hogy nem nagyságosnak címezték, hanem csak tekintetesnek: ez a kicsinyes hátramaradottság sohasem volt Amerika felvilágosult népének hibája.

Ily életfelfogás mellett természetes az a jellemző önbecs, mely az amerikai polgárt eltölti. Itt nincs különbség ember és ember között és így a kalapleemelés sem járja, kivéve né előtt. Az alkalmazott reggel ha irodájában megjelenik, le sem veszi a kalapját, hanem odaül asztalához és elkezdi dolgozni, minden „jó reggel“ kívánság nélkül.

Ezer és ezer apróság, mik épen finom részleteikben jellemzők leginkább, sorolható még fel s köteteket lehetne írni arról, a mit itt a nép érez és cselekszik, arról a valóban szabad életéről, mely apoteosisa lehet a 20. század fenkölségének.

Ennyit az Egyesült Államok északibb, helyesebben New-York körüli részéről. New-Yorktól távozva nyugat felé mind vadabb és vastagabb az a függetlenség s a valóban amerikai csakis ott található, hol a lábakat az asztal tetejére rakják s ölest köpnek a bagózás közben. A legvadabb és legdurvább nép a nyugati államoknak azon részében található, hol az aranyásás idején California felé özőnlött szerencsevadások gyökeret vertek s az aranyerek kifogyta után is ott öregedtek a kapzságban összpontosuló karaktervonások vad életvezetben. A végtelenbe terjedő prairiek, az amerikai síkság lakói nomád csaknem rabló életet élnek. S a viszonyokat jellemzi törvénykezésének az a szigora, hogy a loloppással halál jár.

Ezt az érdekes világrészt még nem sikerült megtekintetnem; idóvel azonban hiszem, hogy sikerülni fog. A sors ide vetett most a dél paradicsomába s a tenger mosolygása között, a csókdosó hullámok tetején uszó hóföhrre festett yact fedelzetén megkezdtem új életpályámat: a tengerészettel. Azt a hét hetet azonban, a mit Jacksonvilleben, a floridai félsziget fővárosában töltöttem, megismertette velem azt a fenséges tettet e népnek, mely csaknem magasabban áll a francia vagy forradalom eszméjének a magasztosságánál is. A négerek egyenjogúsítása annyit jelent, mint lemondani egy nagy vagyonról azért, hogy kezét nyujtson annak az embernek, ki rabzolga, barom volt.

A négerek igenis szavazatképes polgárok ugyanoly joggal, mint bármely más ember. Kereskedő, borbély, rendőr, levélhordó, munkás stb. stb. minden ez a nép, de soha sem fog megszűnni a fajkülömböség alapuló elkülönődés. Az angol gyarmatosítási politikájának legfontosabb sarketele az volt mindenütt, hogy leigázott

népének meghagyta teljes függetlenségét, vallását és szokásait, de soha egy asztalhoz vele nem ül s kezét sohasem szorit vele: szóval ur és szolga marad örökre. És ez a politikája adja meg az angolnak azt a szerencsés gyarmatosítást, hogy míg a spanyolok gyors bódításokban megrabolták a leigázottat s így ellenségekké lettek, kiket gyűlölték mindenütt, addig az angol ellátta gyarmatait az anyaország iparcikkivel, tanított és terített, kezessé téve így még a legvadabbat is, magához édesgetvén a cukros vízzel, melyben álomlalt volt. Lassan, számításal vetett gyökeret s kényszerítette a meghódított népet arra, hogy az önmagától tanulta meg először a szokásokat, azután pedig a nyelvet. Ily módon lett az afrikai néger amerikai állampolgárrá s ma ép oly ösbenszülöttek már, mint a többi yanke.

A fekete bőrű testvéreinket jellemzőleg bizony sokkal kevesebbet lehet mondani, mint gondolnák. Ez itt ép ugy él, ép ugy érez és cselekszik, mint más s csakis annyiban különbözik a fehérbőrűtől, hogy olcsóbban dolgozik, azaz fele bérért áll be munkásnak, mint más.

A floridai városok körül elterjedő mesés értékű ültetvények igenis nagyrészt négerek által van ápolva, minthogy a sárgaláz fészében, a cukornád közt, csakis ők bírják ki a klímát. Munkások ép ugy, mint nálunk, a gazda béresei: havi fizetésért. Vannak azonban, különösen délen, nábobok is a négerek közt, milliők birtokosai s műveltségük csaknem magasabban áll, mint sok new-yorki kisasszonyé. Zongoráznak, hegedülnek, színházban művészkednek, minden különbség nélkül a fehérbőrűekkel szemben.

Házasság azonban fehér és fekete közt ritkaság. A néger nép, mint déli faj, a vérmérséklet bevessége, de főleg korai műveltségi s szellemi élete folytán, nem ismeri az erkölcsi élet azon magasztosságát, mint a vallásosságban s erényben felnevelt európai nép. A középfaj, a „mulatto“ nép, mely a fehérbőrű és négervér kereszteződéséből ered, teljesen felfogadott elem s a különbség csakis olyanféle, mint a kikeresztelt zsidó és az öskeresztény között minálunk.

Cuba, Jamaica, Porto-Rico s a többi spanyol szigetek elemei $\frac{2}{3}$ részt fekete bőrűek.

Jacksonville városa két részből áll. Az első, a tenger partja mellett keletkezett villákból épült város, teleszórva szállodákkal; a tulajdonképeni város azonban a St. John folyó torkolata fölött 2 órányira van s habár szállodákkal és fényes üzletekkel is van tele némely részében, általánosan lakott területét sőt, este világítatlan utcák kepezik, melyeknek faházaiban laknak a családok ép oly közösségben, mint mi európaik. Semmi különbség nincs a két faj politikai értéke közt; még a vallás is ugyanaz: angol-református. Iskolákba és templomokba együtt járnak, ugy mint az utcán s mindenütt.

Majd ha délre indulunk, akkor bővebb tájékozást szerezhetek magamnak arról, a mit a nép eredeti bevándorlása helyén eredetiségéből még fentartott.

Ma a nagy utra való elindulás helyett uraságunk vendégeivel kisebb kirándulást tett csak a St. Morris folyóban, melynek pálmás-füzes partja mentén gyönyörködhetünk a krokodilusokban, a mint lustán elterülve a vízbenyuló fatörzseken, a napfényben aladtak s közeledtünkre, a vízben elmerültek.

Állatvilága mellett érdekes Florida növényzete is. A pálma vad tenyészése, a bananász és kokos pálmákból álló nagy kertek az ananászültetvények, a gyapotfa narancs és citromfa és ezekben a skorpiók ezrei, alattok pedig a csörgőkigyók és jaguárok: valódi déli típus s pittoresque volta mellett is félelmetes.

A krokodilus és a csörgőkigyó bőre miatt kereskedelmi cikk és a néger fiúk által ejtetnek el. Az a vakmerőség, a mivel az alligátor kérekerítik, mesés. Puskával nehezen található vastag páncélbőre miatt s a szerencsen subanc, kezében egy a két végén kileésített fadarabbal, odacsuszik az alvó állathoz s mikor az alligátor az incselkedésre felébredve, szétnyitja hatalmas száját, a szerencsen subanc bedugja, a mily mélyen csak tudja, a száj nyílásába a függélyesen tartott éles végű fadarabot s így az állat tehetetlenné válik a fájdalom következtében, mert állkapcáját nem teheti össze.

— Todos bueno? (Jól ment minden) kérdé spanyolul a négert.

— Totavia! (tökéletesen).

— Cuantos? (mennyi) kérdé tovább.

— Diez! (tiz) suga a néger.

— Tehát négy nap! hallá Pál a kapitány szavait.

— Ila holnap jó korán kezdjük, tizenkettőt átfolyatok! folytata a néger a titokzatos beszédet.

— Annál jobb! hagyta helyben a kapitány s Halimmal eltávozott a hajóról.

— Egy óra mulva visszatérünk, kiáltá át Pálhoz a patról, akkor ön is megreggelizhetik s ledölhet aludni. Pál magára maradt.

Mikor Pál az éjjel látta, mily furfangos összekötetésben áll a néger a szomszédos hajóval, eszébe jutott a van Heeren kisasszony óvása, aki előre megmondta, hogy ez a fekete képű kész a kapitányt is becsapni, ha hasznót húzhat belőle. Feltette magában, hogy figyelmezteti a kapitányt a néger gyanus dolgaira, de mikor a fenti párbeszédet hallotta, ugy vélte, hogy ő bizonyosan nem érti az egész eljárást s jobb, ha hallgat. Gyanuja azonban tovább élt, meg nem foghatta, mi történik itt minden éjjel, titokban. Bizonyára nyomos oka lesz rá a kapitánynak — aztán — mit tévő legyen, árulja el, adja fel jötevőjét? — Lehet, hogy ártatlan, semmi az egész, — így hát meggondolta a dolgot a tengerészszé felcsapott gyémántköszörüs, megteszi, amit megparancsoltak neki, a többivel nem törődik.

A kapitány megjött a mondott időre s elbocsájta Pált, hadd nézze meg a várost s hogy két óra előtt nem is várja vissza. Ben Halim majd tájékoztatja s ha akarja, vele jöhet haza.

Ben Halim barátságosan karon fogta Pált s bejárta vele a várost. Röviddel rá a schooner legényei az Anna deckjén át a kikötő raktárába hengerítették a rajnai borral teli hordókat, — ma azonban megelégték 10 hordónak a becipelésért.

A következő éjjel ép oly munkával telt el, mint az elmúlt éjszaka. Öt ismét Pál állt. Reggel Ben Halim a legnagyobb kedvességgel és előzékenységgel fogta

karon Pált s ebéd utánig járt vele körül a városban; ezalatt a schooner legényei 15 db hordót raktak partra.

Harmadik éjen megint Pál állt őt, a hajón pedig folyt a munka, mint tegnap és azelőtt. A tömlőt átdobták, a bor átfolydogalt, Pál már megszokta s nem is figyelt rá.

A városban éjfél ütött az óra, mikor az őrjárat az Elbén megjelent. Egyenesen a Donna Annának tartott. Pálnak alig volt annyi ideje, hogy a láncot megérázza.

Szinte a Donna orra előtt állt meg az őrjárat ladikja; de mint egy varázsütésre eltűnt volt egyszerre cső és tömlő és a hajó lékje; Halim ekkorra a hajófüdélén volt, Jansen pedig égő pipájával a szájában a schooner bordján.

— Hajós ahoi! kiálták az Anna felé s az egyik ór vakító fényű lámpájáról elhuzva az ernyőt, a Donna Annára világított. Hány óra? kérdé.

— Éjfél! felelé mély hangon Halim.

— Éjfél! kiáltá oda a megjédt Pál is, aki ezt a titkos manővert felfogni nem tudta.

— Nagyon hangosan csörögtette meg a láncot, szolt Halim Pálhoz, miután az őrség eltávozott; s mivel ez többször ismétlődött, a nagyorruak gyanut szimatoltak.

— Miféle gyanut érezhetnek? kérdé Pál, hát tesszünk mi olyant, amit nem szabad?

— Nem, mi csak azt tesszük, amit szabad, világosítá fel a néger; mi csak azért dolgozunk éjjel, hogy hamarabb végezhessünk, de nem jelentettük ezt, mert sok bajjal jár s még több költséget okoz, azért nem szabad az őrjáratnak róla tudni.

— Ráérnénk nappal is a bor áteresztéséhez, szolt kissé önféjűen Pál. Nem olyan sürgős az.

— Legény! most nincs ahhoz való időm, hogy magyarázatokba bocsátkozzam; le kell sietnem, az éjjel még elkészülök a munkával s többet nem dolgozunk éjszaka. Ezt sebesen mondta s azzal már lenn volt a hajó alján; a bor vigan csörgedezett a schooner hordóiba...

— Csak azt szeretném tudni, szolt a magas termetű rendőr, aki a hajóra világított volt, mit csörget az a

két subanc, valahányszor elhaladunk hajójuk mellett. Most kilencedszer hallom már, ez nem véletlenség! Na holnap felnézünk egy kicsit hozzájuk, végezté beszédet s csolnakját a kikötő másik részébe irányította, ahol a kétvitórlás hajók egész serege vetett horgonyt.

Reggel, a kapitány nagy boszuságára jött schooner utolsó 12 hordója is a raktárba szállítottatott s egyidőben az Anna kis óraládikái is könnyen, észrevétlenül csempésztettek át a schoonerba.

Halim az Anna hordóit a kazánból vízzel töltötte meg, nehogy a fokmérő a hajó emelkedését elárulja; a kapitány ugy tapasztalta, hogy a hajó még elbir egy kis terhet — s 20 köteg kőcot, melyet megvett volt, behordatta s a raktárban szétosztotta, ugyszintén néhány hordó szurkot is, miután a sajátját a hajó tisztogatásakor elhasználta.

A schooner azonban, miután terhétől megszabadult, néhány hordó cementet vitt fel s haza vontatott Brémába. Utközben Cuxhavenben kikötött, ahol a legénységnek 24 órai szabadságot adott. Ezt az időt Jansen arra használta fel, hogy az óras ládákat a cementes hordókba rejtette.

Szerencsésen hazaérkezett Brémába; szabályszerűen bejelentette a kikötőfőnöknél az öt hordó cementet; Hamburg, Bréma szabad kikötőiben vámot nem szednek, így hát senki sem nézett utána mit visz a hordókban s Jansen csakhamar kipakolhatta az átcsempésztett órákat.

Van Heeren szerencsésen tuladott borain. Két hamburgi cég vette meg a készletet, valamivel a vételáron alul. Aznap délután felhúzták a horgonyt s a helyet a dagály beállt, a Donna Anna az Elbén lefelé a tengernek tartott. Estére Cuxhavenba értek. Sűrű sötétség borult a háborgó tengerre; számos hajó leste, várta a kedvező szelet. A hajóvonal mentén utjelző lámpák hatalmas fénygömbjei villogtak; ezek fényét fölülmulta Cuxhaven világító tornyainak fényugara. E megvilágított hajóvonalon haladt végig a Donna Anna s ment ki — mit Van Heeren s Halim jól tudtak — bizonytalan sorsu tengeri utjára.

(Folyt. köv.)

Jacksonville minden nagyobb üzletében van élő alligátor kretreben reklám célból. Egy ily alligátor ára 75—100 dollár, már a leghatalmasabb példányból. Kötött alligátort (egész kicsinyt) vettem én is; ugy szintén alligátor tojást. Ez állat fogai az elefantagyar fehérségével bírnak s kereskedelmi iparcikkül dolgoztatnak fel. Vettem egy kis óraláncot alligátor fogakból készítve; ugy szintén mellűt és szivarszipkát. Ezeket a tárgyakat ritkaságképen baza hozom karácsonyra, azokkal még, a miket venni fogok még további utaimban.

Holnap tehát minden kétséget kizárva, indulunk s addig is, míg máshonnan nem irhatok ismét, zárom soraimat, számtalan üdvözet...

Városi közgyűlés.

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága május hó 28-án nagy érdeklődés mellett tartotta meg rendes közgyűlését.

Főispán ur ömeltóságának elnöklete alatt a közgyűlés a következő határozatokat hozta.

Polgármesteri jelentés. — Tudomásul vétetik. Kereskedelemügyi miniszteri rendelet az inségesek által teljesítendő közuti munkákra 2500 frt folyósítása tárgyában. — A miniszteri leirat tudomásul vétetett. A kereskedelmi miniszteriumnak az engedélyezett segélyért a város közönsége köszönetét fejezi ki; s az ezen összegben teljesítendő munkálatok meghatározását a közgazgatási bizottság hatáskörébe utalja.

Honvédelmi miniszteri rendelet az újonnan szervezett honvéd hadapród iskolául a város által létesített alapítványi hely betöltése tárgyában. — A miniszteri rendelet tudomásul vétetik s a város által létesített alapítványi helyekre a pályázat a város közönsége részéről külön is meghirdetetik.

Bélgymnáziumi rendelet a betétszerkesztő bizottság tagjai részére jutalomdíj megszavazása iránt hozott határozat tárgyában. — Tudomásul vétetik.

A baja-zombor-újvidéki h. é. vasút igazgatóságában a város közönségét megillető hely betöltése. — A város közönségét megillető helyre egyhangulag a város polgármestere küldetik ki.

Gömör és Kishont, valamint Heves vármegyék átirata a szocializmus terjedésének megállítására tárgyában a képviselőházhoz intézett felirat támogatása iránt. — Tudomásul vétetik.

Arad szab. kir. város átirata az 1848-as honvédek iránti kegyeletnek jkvi kifejezése iránt. — Tudomásul vétetik.

A házipénztár és kövezési alap, nyugdíjalap, kórházalap, szegényalap, szepitészeti alap, Falcione ösztöndíj-alap, Parssetich Agatha ösztöndíj-alap, Papházy Döme kihazasítási alap, Stebler-Blumenthal ösztöndíj-alap, Schöffner József ösztöndíj-alap, Koczár Lajos ösztöndíj-alap, Gyalokai Rozália ösztöndíj-alap, Gyalokai Rozália szegény-alap, zene-és énekiskola-alap, Barthal József ösztöndíj-alap, a zombori kereskedőifjak alapítványának és a létesítendő városi árvaház-alap 1897. évi zárszámadatai. — A számadások megvizsgálván, helyeseknek találtak s felelős számadók részére a felmentvény megadatik. — Dr. Donoszlovits Vilmos bizottsági tag a végrehajtási költségek különbözőzetének elosztása és a faiskola kiadásainak csökkentésére hívja fel a közgyűlés figyelmét. — Főispán ur ömeltósága pedig megjegyzi, hogy a pótdó hátralékok a végleges főkönyv-rendezés után a zárszámadásokba felveendők lesznek.

Az 1896. évi árvapénztári mérleg megállapítása, a kövezetvám és helypénzszedési jog 1897. évi kezeléséről szóló megvizsgált számadás, a nyugdíjalap 1892. évi, a házipénztár 1895. és 1896. évi megvizsgált számadásai és a róm. kath. iskola 1897. évi számadása. — Tudomásul vétetnek s a felmentvény felelős számadóknak megadatik.

Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata az ásvány, gyógyforrás és gyártott vizek után szedendő fogyasztási adó beáradása iránt megtartott árverés eredménye tárgyában. — Mivel az árverés eredménye a várakozásnak meg nem felel, a folyó évre ezen adó nem bizonyos százalék juttatása mellett a bor és szeszitaladó kezelésre bizatik.

A városi tanács előterjesztése az aszfalt-járdák létesítése, mely irányban lefektetése és a szerződés megkötése tárgyában. — A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata oly változtatással fogadtatik el, hogy az apatini ut éjszakai oldala végig 2 1/2 méter, a déli oldala a barát-utcaig 2 1/2 méter, a sztapári ut a Dekker házig 2 1/2 méter, a bajai ut nyugati oldala a Zsivánovits kert éjszakai sarkáig 3 méter s onnan a kaszárnya bejáratáig 2 méter s végül a szeder-utca szegényházi oldala a temető kapujáig 2 méter aszfaltburkolattal láttassék el. Elhatározatott az is, hogy ha valamely a tervben fel nem vett utca lakosságának tulnyomó része szintén aszfalt-járdát óhajt létesíteni, erre irányuló kérelmükkel a város tanácsához forduljanak.

A vásártér új beosztása iránti javaslattal megbízott küldöttség jelentése. — A közgyűlés a kiküldött bizottság jelentését tudomásul veszi s elhatározza, hogy a kirakó vásárt az eddigi lóvásártérre s a lóvásártérre a régi katonai raktárak valamelyikének helyére teszi. A kirakó vásár helye feltöltetik és utcákra osztatik, melyek könnyebb közlekedés végett köveze lennének. Mielőtt azonban végleges intézkedés tétetnék, lépések lesznek téve a raktárterületeknek a vármegye közönsége részéről leendő átengedése iránt.

Grunity Necca és társainak házhelyek kijelölése iránti kérelme tárgyában kiküldött bizottság jelentése. — A kiküldött bizottság jelentését a törvényhatósági bizottság magáéva teszi, tekintettel azonban a tervbe vett háztömb gyakorlatiatlan hosszu voltára, felhivatik a bizottság, hogy új alkalmas s esetleg elszórtan is fekvő a város mentén elterülő telkek kijelöléséről gondoskodjék.

A városi földtek beáradásáról felvett árverési jegyzőkönyv jóváhagyása. — Az árverések jóváhagyatnak. A rendőrkapitányság előterjesztése a lovasrendőrök felszerelésének beszerzése iránt. — A rendőrök részére kancsuk köpenyek beszerzésére 300 frt kintalványoztatik.

A mérnöki hivatal javaslata a Ferencz József lak-tanyában szükséges átalakítások eszközzése iránt. — Az átalakítások szerződés alapján leendő elkészítési kötelezettségének megállapítására a városi tanács felhivatik.

A Falcione Gyula ösztöndíjalapítványának az ösztöndíj állások létszámának megállapítása. — A létszám be van töltve s így intézkedés nem tétetik.

A szerződés letelte folytán megürülő városi kertész állás betöltése iránti intézkedés. — Az állásra pályázat kiírása határozatott.

A szerződés letelte folytán megürülő gyeptermi állás betöltése iránti intézkedés. — A pályázat kiíratik s a pócegődrök tisztításának kizárólagosságára szabály-rendeleti intézkedés megtétele vétetik tervezetbe.

Spitzer Bernát cég kérvénye a Ferenc-esatornán érkező áruk után szedett kövezetvám kezelési jutalékának felemelése iránt. — A kezelési jutalék 10%-ra emeltetik.

Spitzer és Lederer cég kérvénye a felállítandó kézi-zálogüzlet biztosítéka és kamatlábnak megállapítása iránt. — A törvényhatóság a biztosítékot és kamatlábat javaslatba hozza.

A zombori önkéntes tűzoltó-egylet kérvénye petroleumszükségletének a város által leendő fedezése iránt. — Az eddigi 200 kgr. kőolajjárulék helyett évi 100 frt általán szavaztatott meg.

Mangliár Endre kávé kérvénye a Deák Ferencz-köruton közterületnek kávéházi célokra leendő igénybe vehetése iránt. — Asztalok és székek felállítása 10 koronáért használati díj fejében ideiglenesen megengedtetik.

Nikolits Kornél városi írnoknak állásáról való lemondása. — Elfogadtatik.

Nyugdíjkezelő választmányi javaslat Nikolits György I. alkaptány nyugdíjaztatása tárgyában. — Évi 450 frttal nyugdíjaztatott.

Nyugdíjkezelő választmányi javaslat Tillinger Ferenc adótszint nyugdíjaztatása tárgyában. — Évi 376 frt 20 krral nyugdíjaztatott.

A díszkerti munkások kérvénye havi bértük felemelése iránt. — A kérelemnek hely nem adatott.

A városi kocsisok kérvénye drágasági pótlék iránt. — A kérelemnek hely nem adatott.

Özv. Szluka Ferencné kérvénye néhai férje után temetkezési költség, esetleg segély megadása iránt. — 25 frt segély szavaztatott meg egyszer s mindenkorra.

Dr. Gertinger Pál tanácsnok kérvénye 6 heti szabadságidő engedélyezése iránt. — A szabadságidő megadatik.

Dr. Havel József orvostudori oklevelének meghirdetése. — Meghirdetetik.

A városi tanács jelentése az 1898—99. évi tanköteles gyermekek összeírása alkalmából a munkálatot teljesítő tanítóknak 100 frt jutalomdíj kintalványozása tárgyában hozott határozatának jóváhagyása iránt. — Jóváhagyatott.

Koczár Zsigmond kérvénye 126 □ öl városi területnek örökös leendő átengedése iránt. — A kérelemnek az ut szolgalmi jog fentartása mellett 40 frt vételár lefizetése ellenében hely adatik s a kérvény érdemleges tárgyalása a közgyűlési törvény értelmében a legközelebbi rendes közgyűlésre tűzetik ki.

A városi számvétség jelentése a tartólegelőknök baromflégteltés céljaira leendő átengedés tárgyában. — E célra a szivac-kernyájai és sztapár-szivaci járás-földek engedtetnek át.

Racztis Bogoszláv kérelme a vaspálya és faiskola melletti területnek baromflégteltés céljaira leendő átengedése iránt. — A kérelemnek hely nem adatik.

Zólyom vármegye közönségének átirata a katonai oldalfegyver használatának korlátozása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Gergurov Milan városi főmérnök kérvénye 6 heti szabadság engedélyezése iránt. — Megadatik.

Ratkó Zsigmond városi adótszint kérvénye 6 heti szabadság engedélyezése iránt. — 4 heti szabadság adatik.

Móits Sándor földadónyilvántartó kérvénye 200 frt fizetési előleg megadása iránt. — Megadatik.

Hanczmann Kálmán városi írnok kérvénye 120 frt fizetési előleg és 5 heti szabadságidő megadása iránt. — Megadatik.

Elnöklő főispán ur kijelenti, hogy törvényadta jogánál fogva Latinovits Szaniszló I. aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzővé, dr. Thurszky Zsigmondot tiszteletbeli ügyészé, dr. Danninger Adam korbázi és dr. Huber József kerületi orvosokat tiszteletbeli főorvosokká és dr. Nikolits Györgyöt tiszteletbeli főkapitányává nevezi ki.

A jegyzőkönyv hitelesítésére a polgármester elnöklete alatt dr. Alföldy Árpád, dr. Bikár Nénád, Fejér Gyula, Lallosevits Jakab és Zsuljevits Ernő bizottsági tagok küldetnek ki.

Több tárgy nem lévén, főispán ur ömeltósága a bizottsági tagok megjelenéséért köszönetet mond s a gyűlést berekeszti. A gyűlés elnöklő főispán ur lelkes elterésével ért véget.

Kovács Pál Zentán.

Kedves vendége volt a plinkösi ünnepek alatt Zenta városának; Kovács Pál ritka tiszteletben és szeretetben álló országgyűlési képviselője ugyanis kedves családjával együtt folyó hó 28-án, szombaton a délután 4 órai vonattal Budapestől oda utazott, hogy néhány napi szabadságot szülőföldjén hozzatartozói, szerettei és tisztelt köreiben tölthesse. Fogadtatása rendkívül impozáns és sikerült volt, amennyiben az érkező képviselő elé a városi tanács, egyesek, testületek és egyletek mintegy száz fogaton, valamint a választóknak belátatlan tömege nemzeti zászlók alatt és az önkéntes tűzoltók zenekarának kísérete mellett vonult a pályavarrá. Midőn a vonat berobogott, szűnni nem akaró lelkes éljenzés fogadta a képviselőt, ki Tóth Lajos rendező-bizottsági elnök üdvözlő szavaira meghatottan köszönte meg a kinttűtöt és rokonszenves fogadtatást. Kiválóan kedves jelenet volt az, midőn a képviselő kedves nejét és bájos leánykáját mutatta be a tisztelgőknek, kiknek nevében két fehérbe öltözött fiatal hölgy remek csokrokat nyújtott át.

A vendégek ezután folytonos éljenzés között ültek föl az előálló fogatokra, hogy a vendégeket lakásukra kísérik. A bevonulás valóságos diadalut volt. A menetet Rezsny Aurél főkapitány nyitotta meg. Utána Boromizsa polgármester a képviselővel, Tóth Lajos a képviselő nevével és dr. Buday tanácsos az ünneplő leányával ültek külön-külön fogatokon. A fúntca végig föl volt

lobogóva és a zene hangjaira kiözönlő lakosság a kísérettel együtt meg-megéljenzte a bazaarkezett képviselőt.

Este az Eugen-szálló üvegtermében 200 teritékű társas vacsora volt, melynek vonzó családias jellegét az adta meg, hogy a képviselő a családját is magával vitte a város előkelőiből álló illusztris társaság közé. Vacsora alatt az első felköszöntőt Boromizsa polgármester mondta Kovacs Pálra, mint olyanra, aki képviselőségének rövid ideje alatt már is megnyerte Zenta város közönségének teljes bizalmát, nagyrabecstülését és rendületlen ragaszkodását. Az erre fölhangzó éljenzés alatt a jelen voltak mintegy jeltre fölállván, az ünneplő üdvözlésére siettek, ki nyomban aradozva köszönte meg a közérzletnek ilyen eklatáns megnyilatkozását. A meg-megújuló éljenzés csillapultával dr. Buday Dezső a képviselő nejét, mint hű feleséget, igazi magyar nőt és példás családot jellemezte. A talpraesett, rövid, tartalmas és őszinte melegségtől áthatott felköszöntő szintén a közhangulat tolmácsa lévén, méltó lelkesedéssel fogadtatott. Szűcs Lajos gimnáziumi igazgató Bács-Bodrogh vármegye kintinó főura, dr. Vojnits István főispánra kívánta írtetni poharát, mely után a lelkesedés tetőpontra bágván, dr. Buday a közhangulat batása alatt indítványozta, hogy a főispánnal az ünneplő közönség megnyilvánult erzelmei tolmácsoltassanak. A legszebbek egyike volt Tóth Lajos rendezőbizottsági elnök felköszöntője, melyet a családi gyászja miatt távolmaradt szabadelvűpárti elnökre mondott. Végül többen üdvözlők Kovács Pált mint jó hazafit és mint tudományosan képzett férfit, ki ritka tehetőségével és szorgalmával hivatta van arra, hogy városának, valamint édes hazának hasznára és dicsőre váljék. Vacsora után a fiatalág ropogós tánera perdült; a társaság pedig — miután az ünneplő kedves családjával éjfélkor lakására vonult vissza — még sokáig élénk hangulatban együtt mulatott. Kovács Pál a plinkösi ünnepeket Zentán töltötte s június hó 1-én utazott vissza Budapestre.

Kovács Géza.

Ujdonságok.

Miniszteri biztos. A zombori állami főgimnáziumban megtartandó érettségi vizsgálathoz dr. Hoffmann József miniszteri titkar, egyetemi magántanár miniszteri biztosá rendeltetett ki.

Kintűtötött zeneszerző. Ófelsége a király Gaál Ferencz, országíhírű zeneszerzőt, a szabadkai zenede igazgatóját a zeneszerzés és az egyházi zene művelése körül szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki. A kaszinó-egyleti dalárda ebből az alkalomból Gaál Ferenczhez a következő táviratot nenesztette: „A magyar zene kiváló mesterének a legfelsőbb kintűtötés alkalmából, mely a nemzeti zenének kintűtötése egyttal, az összpórára egybegyűlt zombori kaszinó-egyleti dalárda hatalmas karba tőrl kelkes üdvözlötét küldi, bosszu életkort kívánván, hogy mind több s mind nagyobb dicsőséget árasztbasson a magyar zenére. Pribil, elnök.

Kinevezés. Hajdu Béla zombori kir. törvény-széki aljegyző Topánfalvára albiróvá neveztetett ki.

Kinevezés. Dr. Longauer Ferenc szegedi kir. ítéltőláblai tanácsjegyző albiró az újvidéki kir. törvény-székhez biróvá neveztetett ki.

Jászai Mari Zomborban. Városunk közönsége legközelebb abban a kiváló szerencsében részesül, hogy Jászai Mari hazánk kiváló művésznője ellátogat hozzánk s egy rendezendő hangversenyen, három darabbal fellép. Az a ragyogó művészet, a mely Jászai Marit ország-világ előtt híressé s a csodálat tárgyává tette, erős biztosítéka annak, hogy közönségünk öröme-repve üdvözlendi körünkben a nagy tragikát. A hang-verseny e hó 12-én lesz. A program a következő: 1. Weber Liszt. Hangversenymű, 79. mű (Bucus, távollét, induló, a viszontlátás öröme) Somogyi Mór. 2. a) Mayerbeer. Nagy ária „Ördög Róbertből“ b) Denza. Si tu maimais Somogyi Carola. 3. Szávai. Ezer tavasz Jászai Mari. 4. a) Paderewski. Menuette b) Wagner-Liszt. Tannhäuser Nyitány (Concert-Paraphrase) Somogyi Mór. 5. a) Gregh. Francia Serenade b) Tosti. Penso Somogyi Carola. 6. Rado. Szent Péter és a begedüs Jászai Mari. 7. a) Raff. Caprice b) Liszt. Rhapsodie hongroise Somogyi Mór. 8. a) Leoncavallo. Musette dala a „Bolémek“-ből b) Magyar népdal Somogyi Carola. 9. Kiss József. Simon Judith Jászai Mari.

Érettségi a felső kereskedelmi iskolában. A zombori felső kereskedelmi iskolában folyó hó 6-án lesz a szóbeli érettségi vizsgálat. A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszterium részéről Martonfy Károly főigazgató, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter részéről pedig Kulinyi Zsigmond, a szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára lesz jelen a vizsgálaton.

Érettségi a gimnáziumban. A helybeli m. kir. állami főgimnáziumban a szóbeli érettségi vizsgálatok e hó 16-án és 17-én tartatnak meg.

Szobor-leleplezés. Szarvas Gábornak Adán felállítandó szobrát f. évi június hó 19-én leleplezik le. A leleplezési ünnepély programja a következő. 1. Június 19-én d. e. 8 órakor fogadtatás a vasuti állomáson és elszállásolása a vendégeknök. 2. D. e. 11 órakor ünnepség a szobornál. 3. D. u. 1 órakor bankett. 4. Este táncmulatság.

Kerti dalestély. A zombori iparos dalárda 1898. évi június hó 5-én Bunyi András (volt Mikósi) kerthelyiségében táncgal egybekötött kerti dalestélyt rendez. Műsor: 1. Közleg a hajnal, férfikar Hoppe Rezsőtől. Eneklő a férfikar. 2. Üdvözlő dal, Goll Janostól. Eneklő a férfikar. 3. Egy kedves ember, monológ Gabanyi Árpádtól. Előadja Szabó Gyula ur. 4. Szeress, ve-gyeskar Bethoventől. Eneklő a dalárda 8 tagja. 5. Vadász gyönyöre, férfikar. Eneklő a férfikar. Beleptidij személyenként 1 korona. Felülizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté esti 8 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a dalestély június hó 9-én, Urnapján (csütörtökön) tartatik meg.

Gyöztök diákok. Szép sikere volt a Szabadkán rendezett diák-tornaversenynek. A főgimnáziumunk ifjai közül is 3-an voltak a gyöztösek között. Szondy Pista a futásban az elsők között ért be. Henneberg Géza az uszóversenyben bronzérmert nyert, Albrecht Kálmán pedig a rudgrásban tüntette ki magát s ezüstérmert nyert.

A kereskedelmi és iparkamara gyászsa.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara gyászszal jelenti veszteségét, hogy érdemes és szeretett elnöke, a kötelességtudásban példaadó idős Gál Ferencz kir. tanácsos ur, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, Szeged sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja stb. ma 74 éves korában elhunyt. A boldogultnak végtesztessége június hó 2-án d. u. 4 órakor volt a Feketesas-utcai gyászszobából. Szegeden, 1898. évi május hó 31-én. Az elnökség.

A szerb püspök Ó-Becsén. Opacics German, újvidéki gör. kel. szerb püspök folyó hó 5-én, szerb püspökség napján Ó-Becsére érkezik. A püspök fogadtatására nagy előkészületeket tettek.

Szabadkai vadász az északi sarkon. A szomszédos Szabadka igazi sport város. Van itt minden sportnak művelője és mi áldozatkészség sem hiányzik a jó szabadkaikból. A szabadkai sportúzóknak között az első közt volt mindig bajsai Vojnich Oszkár, a kitűnő magyar lövő, aki most az északi sarkra készül fókakra, roznárokra, jegesmedvékre vadászni. Vojnich Oszkár június 10-én indul el a több hónapra terjedő kalandos vadászati útra.

A magyar címer megsértése. A mult számunkban azt írtuk, hogy a Szivaeon állítólag elkövetett címer-sértésről a fővárosi lapokban között hírek nem felelnek meg a valóságnak. Információink nem volt elégé alapos. Tény ugyanis, hogy Abadzin Milos és Malcev Lazár az iskola folyosóján elhelyezett címet a falról levették s azt megrongálták. A tettesek teljesen részegek voltak s beszámíthatlan tettükből éppen nem lehet nemzetiségi igazságokra, büntetésre, avagy a szivaei szerbség hazafiatlanságára következtetni. Az egész dolgot jobban felfújták, mint ahogy az azt megérdemelte.

A kerékpárverseny. A zombori kerékpárversenylet pünkösöd másodnapján versenyt akart rendezni. A verseny, dacára annak, hogy 19 vidéki versenyző érkezett városunkba, elmaradt a folytonos esőzés miatt. A verseny még e hó folyamán megtartatik.

Aszfalt járdák. Zombor szab. kir. város törvényhatósága 1898. évi május hó 28-án tartott rendes közgyűlésében az aszfalt járdák létesítése tárgyában 160.1798. szám alatt hozott közgyűlési határozata f. é. június hó 1-től számítva 30 napon át a városi kiadói hivatalban közszemlére kitéltetik, ott a hivatalos órák alatt betekinthező és ellene felelősek ugyanazon idő alatt a városi tanácshoz címezve benyújthatók.

A zirci apát Baján. Vajda Ödön zirci főapát a mult heten az oltáni rendház meglátogatására Bajára érkezett, hol nemcsak a rend igazgatása alatti főgimnázium, hanem a város összes kulturális intézményei iránt a legmelegebben érdeklődött. Az apát másnap a rendnek előszállási uradalmára utazott.

Névmagyarosítások. Herodek Márton gombosi állomásfőnök „Hernádi“-ra, Per Lajos adai lakos „Palfi“-ra, Lincz Frigyes bogojevai lakos „Sántó“-ra, Pandurov Péter zentai lakos „Pataki“-ra és Petrics Ferencz moholi lakos „Petőfi“-re magyarosították meg — helygymiszteri engedéllyel — vezetéknévüket.

Eljegyzés. Elek János, a zentai ált. takarékpénztár titkáranak leányát, Honát a mult heten jegyezte el Bánffy Gyula basahidi gyógyszerész.

Cirkusz Zomborban. Lódi Ernő jó birnevű cirkusza városunkba érkezett s a megyeháza mögött felállította földi helyiségét. A cirkusz — bár már négy napja itt van — még nem tarthatott előadást a folytonos esőzés miatt. Mint azonban értesültünk, a közönség pártfogására teljesen érdemes.

Esküvő. Dr. Löwentheil Zsigmond pécsi orvos május hó 29-én esküdött örök hűséget Schöffler Gina kisasszonynak, Schöffler Samu zombori földbirtokos és virilista leányának.

Sétahangverseny. A zentai kereskedő, ifjak egylete 1898. június hó 5-én az egylet könyvtáruinak gyarapítására délután 4 órától esti 8 óráig a zentai népkertben Confetii és Szerpentin dobálással egybekötött sétahangversenyt rendez.

Hymen. Balogh György petrovozellői gyógyszerész eljegyezte Havranek Mariska kisasszonyt Székesfehérvárról.

Táncfűzérke. A hódásági ifjuság május hó 30-án a központi nagyvendéglő termeiben igen sikerült zártkörű táncfűzérket rendezett.

Rózsá- és szamóca-kiállítás. A bajai gyimolésészeti egyesület folyó évi június hó 5-én rózsá- és szamóca-kiállítást rendez.

Halálozás. Molnár Ferencné szül. Papp Anna 48-as honvédtiszt özvegye, f. évi május hó 27-én 85 éves korában Hódmező-Vásárhelyen elhunyt.

Tánciskola. Landau Lázár, táncitanító a szűnőd alatt a „Vadászkürt“ nagytermében tánciskolát tart. A beiratások e hó 20-án kezdődnek.

Zsinagóga restaurálás. Topolyai tudósítónk jelenti. A helybeli izr. hitközség 60 év előtt épített ódon zsinagógáját mostan Matkovics Titusz szabadkai műépítő tervei szerint 6000 frtnyi költségeliránnyal restauráltatja. Az építkezési munkálatokat Urbán Konrád verbaszi jönevű vállalkozó nyerte el.

Jótekonysági ünnepély. Palánkáról írják: A palánkai jótekonysági ünnepélyt alaposan elrontotta egy egész nap és egész éjjel tartó nagy eső, úgy, hogy a kerékpárverseny meg sem tartatott. Valóban csodálatos, hogy a rossz időjárás dacára a kaszinó helyiségei az esti ünnepély alkalmából mégis megteltek s így a jótekonysági célra mégis legalább valami jut, hogy tehát a rendezés körüli fáradozások nem egészen veszttek kárba. A szegények segélyezésére a költségek levonása után maradt 70 frt 20 kr, a mi ugyan edes kevés, de hát a jó szándék meg volt, ki tehet róla, ha az időjárás nem kedvezett? A nemes célra befolyt feltűzésekért a rendezőség köszönetét nyilvánítja. Feltűzettek: X. Y. (Kula) 30 frt, Reszely Károly 10 frt, Reiter Jakab 5 frt, Kristofek József 4 frt 50 kr, Lichtnecker József és Büchler Róbert 2-2 frt, Pothorszky Lajos 1 frt 70 kr, Rohoczy (Szeged) és Józits Sándor egyenként 1 frt 20 kr, Marczikity Lyubisa, ifj. Abelsberg Simon és Szauter Antal 1-1 frt, Horovics D. L., Deutsch Béla és Devics Koszta 60-60 kr, Steinmiz Sándor, Leszherr Alajos, Reiter Józsefné és Simándy Antal 50-50 kr, Bader Adolf, dr. Bernheim Mátyás, Nityin János, Krámer Péter, 3 kulai ur és Haubrich György 40-40 kr, Bikár, dr. Pető János és Marjanovich Alajos 30-30 kr, Kasztl, Repka (Hlok) és Reiter József 20-20 kr, Fodor és dr. Löbl Zsigmond 10-10 krt.

Új találmány az artézi víz nyeresére.

Újvidéken a m. kir. államvasutak állomásán hazánkban eddig páratlan vízemelési módszerrel nyerik az artézi kut vizét. Hullámszivattyú a neve a berendezésnek, melynek segítségével bármely artézi kut megtízszerezi vízzeljáró képességét. Szakértő körökben korszakalkotónak mondják Serényi berlini mérnök hazánkba e találmányát és máris több várostól felszólítást kapott, hogy nyújtson be ajánlatot az új találmány alkalmazására céljából. Reméljük, városunk is alkalmazni fogja az új találmányt, hogy az ivóvíz mizériák legalább egyelőre meg legyenek oldva, mert a felső-városi artézi kut furásával éppen nem vallottak sikert, s a reaköltött pénz teljesen kárba veszett, mert a kutat be kellett temetni.

Nagy szerencsétlenség a Dunán. Bajáról írják: Mult hó 24-én este 7 órakor 3 szeremei és 5 dautovai ember a Dunán tul dolgozva át akar jönni a Dunán; látva a toronyosuló felhőket, siettek átkelni, de alig értek a folyó közepére, óriási erővel tört ki a szélvihar s a küllömben is megterhelte ladikot a felkorbácsolt hullámok felborították. A vízbeesettek közül 2 szeremei embernek sikerült parthoz jutni, megküzde a háborgó habokkal; Zsíkó Pál szeremei azonban az 5 dautovai emberrel a Dunában lelte halálát. Holtestüket ez ideig nem került elő.

Egy öngyilkos-jelölt monológja. Van Adán egy uri ember, aki sürűn nagyokat szokott inni. És valahányszor az említtet eset beall, mindig az öngyilkosságra gondol, hihetőleg azért, hogy jól berugva jusson a tulvilágra. A mult heten is megtörtént vele az, hogy jól becsipett s ekkor ismét kedvet kapott az öngyilkosságra. Hogy ezt miként bajta végre, önmagával a következő párbeszédet folytatta: Megválok az élettől, mert az immáron nekem csak terhemre van. Sívár az réam néve és teljesen örömtelen, minek tehát akkor élni. Neki megyek a Tiszának. Igen ám, de a víz hideg és könnyen meghűtöm magamat. Sokkal helyesebb lesz, ha egy lövessel vetek véget életemnek. Amde akkor felboncolnak és ki tudja, hogyan fogom majd a feltámadás alkalmával szétszört testrészeimet összeszedhetni. Igen, azt teszem, felakasztom magam. De hát ez meg nagyon csunya halál, nem, ezt csak parasztok és nem urak szokták megtenni. S miután ugysem tudok választani a halálam között, már ahogy lesz, úgy lesz, de bizony tovább fogom vinni ezt a kínos életet. És úgy is tett. Ma is él és nem gyilkolta meg magát.

Szerencsétlenség a szántóföldön. Topolyáról írják: Péteri Antal helybeli jómódú gazda 13 éves fia András, május 26-án az atyjának a szántásban segédkezett és közben egyik lo ügy hasba rugta, hogy a szerencsétlen rövid kínlás után meghalt. Anyja, nagyanyja és nővére Maria-Gyűdön voltak és táviratilag hívták őket a temetéshez baba.

Lozás. Újvidékről írják: Abt Jakab és Abt László újvidéki suhancok f. hó 25-én behatoltak Raabstern A. fia cég pálinkafőzdejébe s onnan mintegy 700 frt értékű 3 rézcsövet, 1 kazant és 4 rézsisakot loptak el. A loptott tárgyakat Spitzer Vilmos szibárusnak adták el a potom áron. A rendőrségnek sikerült csakhamar kinyomozni s úgy a tolvajokat mint az orgazdat letartóztaták. A fiatal tolvajok még számos más általuk elkövetett lopást ismertek be.

Levelezés.

Bács-Almás, 1898. május 27.

Mióta drága hazánkat is ellepte egy gonosz féreg, a filoxera, leginkább a homoktalaj van bivatva szolgáltatni a jó magyar nedűt.

Községünk is ama szerencsés fekvésnek örvend, hogy csillogó homokunkat értékesíthetjük. Szorgalmas népünk mindjobban terjedő körben eme alkalmat fel is használja. Sorban épülnek a budárházak; három év óta gyönyörű szép iskola diszlik a szőlők közt.

F. hó 22-én is szemtanui voltunk annak, hogy mennyire hasznát vesszük szőlőművelési fáradságunknak. Miért is mindig halával tartozunk a jó Menyébelinek, hogy már egy pár év óta semmiféle elemi csapást sem mért szőlőinkre.

Szabl Ferencz derék polgártársunk belátva, hogy sikerét nemcsak saját kitaró szorgalma koronázza, hanem hogy abban egy felsőbb kéz is közreműködik, valóságos érzelmeitől vezettetve, most épült, egy csoportban immár negyedik háza elé szőlőiben egy gyönyörű kőkeresztet és egy kis harangot állított. Minden, mit Istennek áldozunk, a kath. egyház megszokta szentelni, illetve megáldani.

E benedíclás fentjelzett napon ment végbe.

Megható szép ünnepély volt ez. Miért is nem tartom érdektelennek tek. szerkesztő urat kéni, hogy ennek lefolyását leírva, becses lapjában annak tét engedni sziveskedjék.

F. hó 22-én reggeli 5 órakor 300-400 főből álló keresztény hívő templomunkba összegyűlt s onnan bucsut járva, Fleckenstein Antal derék községi bírónk vezetése alatt, gyalog megindult a tömeg a másfél órányira fekvő szőlőbe.

Ez uton is kötelességünknek tartjuk köszönetünknek kifejezést adni nagys. Kovatsits Máté apátplébános urnak, ki nem kimélve fáradságot, ő maga ment ki a szőlőbe és megszentelte a házat, a keresztet és a harangot. A szertartás után Öngyűlése megjelent a ház erkélyén és szokott utóp szavaival könnyeket csalt hivi szemébe. Éptületes volt hallgatni, mint fejtette ki a kereszt diadalát, a harang szükséges voltát. Megköszönte végül Szabl Ferencz polgártársunknak eme szép példadadását, mert: Ember tervez, Isten végez.

Mint minden ünneplésnek, úgy ennek is persze áldomás lett a vége. A sörös hordók csak úgy gurultak, majd itt, majd ott hág egy-egy hordó nyakára a meghívott 60-80 vendég.

Nem hiányzott a jó magyaros paprikás sem. Szóval nem maradtunk éhgyomorral.

Bemutatta azonban szíves bízogadánk alattunk elterült homokjának meghozott levét is. Mondhatom öszintén, abból is nem kevés fogyott.

Hogy mikor lett vége a dáridónak, minden bácskai sejteti.

Köszönetet mondunk e helyen is Szabl Ferencz barátunknak, miért a kereszténységnek ily szép példát adott.

Mindent Isten dicsőségére.

Egy jelen volt.

EGY FONNYADT KAR.

Varga Sándornak a jegyző kezébe nyomta a behívót s azt mondta neki, hogy október elsején 3 évre be kell vonulnia. Varga Sándor zsebre tette a behívót s csak annyit mondott: jól van, majd október elsején berukkolok.

Eljött az október elseje s ő szépen bevonult. Nem volt kitől bucsuznia. Edes apja, edes anyja régen ott porladnak az illatos akácok temetőben. Varga Sándor árva maradt. Nagy terjedelmű birtokát gyámja 3 évre bérbeadta s ő elment a császárnak a 3 évet leszolgálni.

Eleivel bizony csak nehé volt ott az élet, kitűnően míg az újoncsorvány — csak azt szeretném tudni, hogy honnét a manóhól vették ezt az „újoncsorvány“ szót — tartott. Aki belekóstolt a katonai életbe, az jól tudja, hogy a zöldbanszaknak — így hívják az öreg bakák az újoncokat — akiknek még a kalapjuk is mozog otthon a szegen, sok keserűséget kell elnyelniük, míg egyszer ők is öregek lesznek. Évek multával azután az újonc bátorosan szívét is körülveszi egy durva kéreg s mire ő öreg baka lesz, ő is csak úgy bán a zöldbanszakkal. Pedig észbe juthatna, hogy mily rosszul esett neki is az a komisz bánásmód, hogy fájt neki, amikor a szakaszvezetője, mert ő kettős rendek jobbra át helyett, balra ugrott ki, az egész szakasz előtt lemarháza, mint akinek az esze örökösön odalaza az edes anyja szoknyája körül jár s lehet szegénynek nem is volt már edes anyja. No de hát, amit az ész bírása nincsen megkövetelve az ugynevezett: szolgálati szabályzatban, hasonlóképpen kifeledek belőle azt a, hogy mondjakot, amivel a fővárosi rendőrség is büszkélkedik: a m. kir. tapéuntatosságot.

Varga Sándor pontos és tiszta katona volt. Ilyeneket pedig a feljebbvalók nagyon szeretnek. Csillaghulláskor az ő hajtokáján is ott ragyogott az a két csillag, melyért annyit vert az ő szíve. Csinos, nyalka legény volt. Sűrű növesén nem egy leány szem akadt meg. Könnyen ment neki Fehér Zsuzsi leányzónak a meghódítása, aki maga is szívesen pihenette nagy barna szemét Sándor picinyke szőke bajuszán.

Mióta Fehér Zsuzsi bevallotta neki, hogy szereti, Varga Sándor nem találta oly terhesnek a katonai életet. Minden szabad idejét a leányval töltötte. Eleinte nem tetszett a leány szüleinek a katona látogatása, de később, a mikor belátták, hogy Sándor nem pusztán bolonditáskép jár leányukhoz, hanem tiszta szeretetből, nem elleneztek szövdő viszonyukat.

Sándor mindennapos vendég lett Fehér Zsuzsiéknál. Megszerették az egyenes, őszinte legényt, aki házasságot ígért a leányknak. Már a harmadik év elejét taposta, amikor a csintalan gölya hosszú csőreit összeverte Fehér Zsuzsié háza felett, hirdette hangos kelepelésével, hogy a háznak egy csöpp vendéget hozott. Lett szörnyűködés. A szülők nedves kötéllal verték ki leányukat a házból, ki az utcára, az isten szabad ege alá, hol a süvítő téli szél nyargalt fel s alá a pusztá utcákon. Fehér Zsuzsi beteg volt. Kis gyermekével a kaszárnya felé tartott. Este lett mire oda ért. Gyermekét elrejtette s kibívtatta Sándort. Sándor az órlampa halvány fénye mellett észrevette, hogy Zsuzsi eddig piros orcait most még halványabbak, mint a lámpafény. Zsuzsi kérte, hogy jöjjön vele a legközelebbi korecsmaig, ott majd elmondja neki a történetek. Alig tudott odáig vándorolni. Utközben a pályába takart gyermek felsírt. Sándor ebből mindent megértett. A leányon nagy főfájás vett erőt. Feje zúgni kezdett. Alig érték el a korecsmát, amikor Zsuzsi egy erős sikolyal összerogyott. Az előhívott orvos eskák a halál beállt tudta már nyilvánítani. Varga Sándor a holt emlékére fogadta, hogy a gyermeket fel fogja neveltetni és soha meg nem nősül, nehogy a gyermek rossz mostohát nyerjen. A gyermeket dajkaságba adta s a három év elteltével nagy titoktartás mellett a falutól távol eső szegény rokonához adta ki eltartásra.

Ember tesz fogadást, eb aki megtartja. Így járt Sándor is. Alig került haza, már is feltűnt neki Fodor Ágnes hóféhér ruhájában, amit vasárnaponként a templomba megy. Soká-soká nézte. Sokáig kizdott a holt kéz tiltakozása ellen, de egyszer még is részánata magát s megkérte Fodor Ágneset. Ugy mondják, hogy amikor Sándor az oltár előtt azt felelte, hogy „szeretem“, egy fonnyadt kar emelkedett volna fel az oltár föl felegygetőleg, mintha mondaná: megállj, esküszegésed miatt megver az isten!

Boldogabb fiatal párt még nem látott a falu, mint a milyen Ágnes és Sándor lett. Csókkal fektüdtek, csókkal ébredtek. Ha kiment a tanyára, ha haza jött a tanyáról, két hóféhér gömbölyű kar fonódott a nyaka köré, két tüzes ajk tapadt ajkaira. S mégis úgy tetszett Ágnesnek, hogy Sándor homloka néha-néha elborul. Soká kutatta az okát, míg végre megtudta, hogy férje eltűntök gyermeke végett szomorú. A titok elleséséhez is a véletlen segítette. El is ment abhoz az asszony, a ki férje gyermekét nevelte. Az titkolni akarta, de hiába. Mennyire meglepte az asszonyt, a mikor Ágnes örömben, hogy megtudta férje titkát, összecsókolta a kis gyermeket s meghagyta neki erős eskü alatt, hogy erről férje előtt örökké hallgasson s minden vasárnap este, a mig férje a korecsmában időzik, hozza el a gyermeket hozzá s bucsuzás alkalmával még pénzt is hagyott a gyermek nevelésére nála.

Ugy őrtül, hogy most már tudja férjének szomorúságát s az még csak nem is sejtji. Sokszor arra gondolt, hogy majd feltárja neki az ellesett titkot, de aztán ismét arra gondolt, hogy majd később, majd a születése napján azzal lepi meg, hogy a kis gyermeknek új ruhát vesz s úgy fogja az apjának bemutatni s azután

ak alattunk el-
dbatom öszin-
minden bacs-
szabl Ferencz
y szép példát
len volt.
nyomta a be-
elsején 3 evre
ette a behívót s
ktober elsején
bevonult. Nem
nyja régen ott
Varga Sándor
gyamia 3 evre
vet lesz legálai.
a az élet, külö-
zeretném tudni,
ujoncsorvány"
élethe, az jól
vják az öreg
apjuk is mozog
nyelniük, míg
val azután az
durva kéreg s
a zöldbasnak-
sszul esett neki
i, amikor a sza-
obra át helyett,
emarbázta, mint
s anya szok-
m is volt már
a nincsen meg-
pályzatban, ha-
ndjakot, amivel
m. kir. tapé-
volt. Hyeneket
sillagbüllaskor
esillag, melyert
ny volt. Sogar
Könyven ment
tása, aki maga
ándor picinyke
hogy szereti,
a katonai éle-
teltette. Eleinte
látogatása, de
nem pusztan
zta szeretetből,
Fehér Zsuzsiék-
gényt, aki ha-
nadik év elejét
hosszu csöreit
írdetve hangos
endeget hozott.
tellet vertek ki
s szabod ege
s alá a pusztá
gyermekével a
ert. Gyermeket
örömlapa halo-
zsi eddig piros
apafény. Zsuzsi
koresmaig, ott
tudott odaig
gyermek felsírt.
on nagy főfájás
el a koresmat,
ogyott. Az elő-
a már nyilváni-
gadta, hogy a
beg nem nőstl,
o. A gyermeket
ogy titoktartás
mahoz adta ki
artja. Így járt
int neki Fodor
onkent a temp-
kízdött a holt
rászánta magát
k, hogy amikor
szeretnem", egy
ltár fölé fenye-
szegésed miatt

a gyermeket otthon fogja tartani, ő lesz majd neki az édes anyja. Mikor egy vasárnaponként elhozta az asszony a gyermeket, mindig bő ajándékkal látta el s a kis gyermeknek adott fánkot, almát és diót. Alig várta már férje születése napját. A gyermek rubája is készen volt már. A szerető menyecske el sem tudta képzelni azt a nagy boldogságot, mely rájuk vár, ha majd a férje megtudja, hogy ő megbocsát neki régi bűnéért, hogy ő mostoha helyett édes anyja lesz a gyermeknek.

Egy este, mikor Varga Sándor a koresmából haza tért, utját állta egy fiatal leány, a ki Sándort szerette, a ki halálosan gyűlölte Agnest, mert őt végette mellőzte. Kedvetlenül állt meg. Lidi pedig kendőzetlenül előadta, hogy Agnesnek gyermeke van. Ő hallotta. Kész esküt tenni rá. Minden vasárnap este eljön egy asszony s elhozza Agnes gyermekét, a ki folyton rimázkodik és sok pénzt ígér neki, hogy hallgason a dolgról, nehogy férje is megtudja. Sándor, mint egy örült rohant a leányra s meg akarta fojtani áluk hazugságáért. De a leány könnyen kisiklott kezei közül. Ha meg is öl ki-gyelmed, mondta a leány, azért még is igaz marad a mit mondtam. A kigyelmed feleségének gyermeke van. Ha nem hiszi, lesse meg vasárnap. Tegyen ugy, mintha koresmába menne s rejtsd el magát a szerűskertbe s látni fogja az egészet. Sándor azt mondta: jól van Lidi, ugy teszek a mint mondtad, de jaj neked, ha nem igaz.

Imbolygó léptekkel ment baza, azt hitte, hogy sok bort ivott, pedig mértéket tudott tartani a boriváslan. Odabaza Agnes pedig a szokott esókkal akarta fogadni, de Sándor kitért előle. Azt mondta: bagyj békén, almos vagyok és gyorsan lefeküdt. Agnes szive elszorult. El nem tudta képzelni a változás okát. Sándor forgott az ágyban. Szemeire nem jött álom. Ott táncolt előtte az a fonyadt kar, a gyermeke s Agnes gyermeke. Belnyta szemeit s mégis ott kísértet az a rémes látomány. Szive össze volt törve, boldogsága fel volt dülva. A hajnalal együtt kelt, feleségének azt mondta, hogy csak a hét végével, szombaton jön haza. Sok a dolog künn a ta-nyán.

Agnes hiába törte a fejét, nem tudta az okot ki-találni, hogy férje mért néz oly vadul rá. Hej pedig ha tudta volna? Mily másképp lehetett volna minden! Sándor szombaton haza jött. Agnes alig ismert rá. Sze-meit véázthozott forogtak. Nem evett semmit. Masnap Agnes a templomba ment. Imádkozott elmerülve mélyen az imádságába, észre sem vette, hogy a misézó pap el-mondta már: ita misae est, hogy itt a mise vége. Az ő lelke ott fenn bolyongott az ur zsámolyánál, ott es-dekelt az elveszett boldogságáért. Oh ő hitit az imában még. Tudta, hogy az ur, a ki fenn trónol az égben, vég-telenül igazságos, a ki látja, hogy ő ártatlanul szenved s el fogja fordítani a bajt róla.

Sándor ezt a buzgó imádkozási időt arra használta fel, hogy kétesöví fegyverét fiekókra megtöltötte hátul a szerűs kertben elrejtette. Szinte megkönyebbültnek érezte magát, a mikor a fegyverét elrejtette. Lehet, hogy egy időben történt ez az imádkozással. A menyecske nagy örömeére Sándor Agnessel együtt ebédelt. Agnes hitte, hogy az ur meghallgatta imáját. Estve Sándor a szokáshoz híven elment a koresmába, de ügyesen vissza is tért s elrejtőzött a szerűskertben. Várt sokáig s már azt hitte, hogy Lidi felültette, a mikor a kiskapu nesz-telenül felnyit s azon egy asszony lépett be, valamint cipelve a karján. Az ablakon bekocogott, mire Agnes kijött a konyha ajtón, kikapta a gyermeket az asszony karjaiból s össze-vissza csókolta a gyermeket, ugy hogy a gyermek felsírt. Oh azok a csókcsattanások fájóbbak voltak minden gyilkos vasnál, mert az egyszerre ő, míg ez lassan, de biztosan. Tehát igaz a vád! Agnes meg-csalta őt! Elborult előtte a világ. Biztos kézzel emelte fel fegyverét s az előbukkanó hold sárgás fénye mellett, célba vette feleségét s az első lövés azt a hűlen kigyót, a másik pedig azt a minden bajt okozó kis porontyot ölte meg. A két hatalmas dördülést egy éles női sikoly követte s azután csend lett.

Az idegen asszony menekülni akart, de Sándor elfogta, hogy ezt is megölje, a mikor a hold szelid fénye mellett megismerte rokonát, a kire gyermekét bízta. Az is megismerte őt s felkiáltott: Sándor, mit tettel? Meg-ölted feleséged és megölted gyermeked!

Sándor eleresztette az asszonyt s oda vánszorgott a konyha elé, hol hatalmas vértöcsében fektüdtek szerettei. Egyenként felszedte őket s bevitte a szobába s ott le-tette őket a barnára festett lócára. A kis gyermek hideg volt már. De az asszony még egyszer felnyitotta szemeit s azok oly szeretettel néztek férjére, Sándor pedig csak bámult azokba a nagy szemekbe, majd irtózáttal oda-tapadtak szeméi a fehér derékra, bonhét még vastagon folyt alá a vér. Sándor csak nézet-nézet merőn, bambán, hol Agnesre, hol a gyermekre. Agnes egy halk sóhajjal, lehunyta szemét s lelke elszált ahhoz a végtelen igaz-ságos Istenhez, a ki ott fenn trónol a menyben, a ki oltalmába veszi a boldogtalanoakat, a ki megbünteti a gonoszt, hogy megkérdeje tőle: mi bűne volt neki?

Sándor pedig egyre bámul. Nem tudja, mért gyű-nek annyian a szobájába, mit keres az a sok idegen a házában? Ő csak akkor riadt fel álmodozásából, mikor erős bilinesbe szorítják a csendőrök kezeit.

Trombitás.

NYILTTÉR.)*

Tekintetes
Karakásevits Milivoj
könyvkereskedő annak,
mint az „Equitable“ életbiztosító-társaság főügynökének
Zombor.

Köszönetem nyilvánításául ezennel elismerésemet fejezem ki Önnek, mint az „Equitable“ életbiztosító-társaság itteni főügynökének azon készségért, szives és gyors eljárásáért, hogy boldogult férjem néb. Gombárovits István után, ki az „Equitable“ társulatnál 5000 forintra biztosította magát, én mint kedvezményezett özvegye a szükséges okmányok beiktatása mellett az egész 5000 frt (azaz ötezer frtot) biztosítási összeget azonnal és teljessen megkaptam.

Zombor, 1898. évi június hó 2-án.

Tisztelettel
Özv. Gombárovits Istvánné.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Med. univ.
ifj. dr. Hável József
megyei járásorvos.
Rendel: d. e. 11-12-ig,
d. u. 2-4-ig.
Lakik: Sztapári-utca 22-ik szám alatt.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-üggyvéd.
Helyettes szerkesztő:
SZALAY FRIGYES.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1795. szám.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.
Ada községben lemondás folytán üresedésbe jött gyalogrudőri állásra ezennel pályázat nyitattik. Az állás javadalmazása havonként utólagos részletekben fizetendő évi 250 frt, ruházatát sajátjából tartozik fedezni.

Felbírattak mindazon magyar honosságú, katonai kötelezettségüknek eleget tett, irni és olvasni tudó pályázni óhajtok, miszerint sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket alulirt előjáróssághoz kersztleveél, katonai könyvecske, hatósági és orvosi bizonyítvánnyal felsze-relve **1898. június hó 13-áig** annál inkább adják be, mert későbbben érkezők figyelembe vétetni nem fognak.
Kelt Adán, 1898. évi május hó 31-en.

Király Lajos, Török Péter,
h. jegyző. 2-1 bírő.

Háziasszonyok figyelmébe.

Németországból érkezett új rendszerű
ágytolltisztító gőzgéppel
mindennemű ágytollat tisztítok. Ezen, egészségi szempontból mellőzhetetlen tisztítási eljárás által régi és dohos ágytoll olyaná lesz, hogy az ujat is felülmulja, miért is egy háziasszony se mu-laszsa el összes ágytollát **GLIED TEST-VÉREKNEL** Árpád-utca 69. sz. alatt meg-tisztíttatni. 2-1

5998. szám
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Déronya községben 300 forint fizetés s szabályszerű intési díjakkal javadalmazott végrehajtói állás ürrült meg, melyre ezennel pályázatot nyitok.
Folyamodók képességükkel igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **június hó 20-áig** hozzám nyujtsák be.
Kelt Hódsághon, 1898. évi május 29-én.

Kufassy,
szolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Mely szerint alulirt felügyelő bizottság köz-ségi óvónói állásra ezennel pályázatot hirdet, hogy képesített óvónónek köteleességében áll az előirt tantárgyakat 3-6 éves gyermekeknek előadni; a miért évi illetménye 300 frt készpénzben van megállapítva.

A kellőleg felszerelt kérvények alulirt el-nökséghez **f. é. június 24-ig** nyujtandók be.
O-Sztapár, 1898. május 24-én.

Báries Péter, **Popov Bogdán,**
bizottsági jegyző. 3-1 bizottsági elnök.

874. sz. kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Sándor községben lemondás folytán üresedésbe jött községi rendőrzetelői állás betöltése céljából pályázat nyitattik; felbírattak az ezen állást elnyerni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a községi előjáróssághoz **folyó évi június hó 7-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Évi javadalmazás 400 frt utólagos havi részletekben. Az előirt rubázatot a megválasztott sajátjából veszi; a felszerelést a községtől kapja.
Sándor, 1898. évi május hó 18-án.

3-3 **Előjárósság.**

Meghívó.
A „Titeli első takarékpénztár részvénytársaság“
1. c. tagjai ezennel tisztelettel meghívattak folyó évi június hó 15-én délután 2 órakor, az intézet helyiségében tartandó **rendkívüli közgyűlésére.**

Napirend:

1. A tagok igazolása.
2. Az igazgatóság és kiküldött választmány jelentése.
3. Az 1898. évi május hó 19-éig terjedő mérleg bemutatása, s a mutatkozó veszteségnek a tartalalékalap, illetőleg az alaptőkéből leendő leírása.
4. Az alapszabályok módosítása.
5. A harmadik ponthoz képest az alaptőkének kiegészítése újabb részvények kibocsátása által.
6. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére felmentvény megadása.
7. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság megválasztása.
8. Két tag megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.

A közgyűlésben akár személyes, akár meghatal-mazás után csak azon részvényeseknek van szavazati joguk, a kik részvényeiket 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letéteményezték. Nők is képviselthe-tik magukat meghatalmazás által, kiskoruk pedig gyám-juk által. Ilyen meghatalmazások a részvényekkel együtt az igazgatóságnál letéteményezendők (27. §. társ. alapsz.)
Kelt Titelen, 1898. május hó 19-én.

Az igazgatóság.

2232. szám.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járásához tartozó Csataalja községben le-köszönés folytán üresedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot nyitok.

Ezen állás következő évi javadalmazással van összekötve:
1. készpénzben 450 frt,
2. 21 köbméter kemény hasab tűzifa a lakáshoz szállítva,
3. 5 hold 430 □ öl „Kölber veide“ szántó föld, 1 hold 1081 □ öl beltelki szántó föld és 1 hold 1028 □ öl kerti szántó föld,
4. a 107. ö. i. számú házban szabad lakás, mely mindenkor a község által jókarban tartandó.

A 3. és 4. pont alatti ingatlanok utáni összes állami adót és egyéb terheket a község tartozik fizetni. Felbívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt és a német nyelvből is jegyzői képesítést igazoló bizonyítvánnyal ellátott kérvényeiket hozzám **folyó évi június hó 14-ig** annál inkább nyujtsák, mert később érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.
Baján, 1898. évi május hó 28-án.

Latinovits,
főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye tekintetes közigazgatási bizottságának 1749/1898. kbiz. számú határozata folytán a Kernyaja községben szabad lakás, évi 350 frt fizetés és 100 frt dajkataratási illetménnyel rendszerezített községi kisdudóvónói állásra a felügyelő bizottság meghívása folytán pályázatot nyitok.

A kellően felszerelt és a német nyelv tudását is igazoló folyamodványok alulirt felügyelő bizottsági elnökhöz **folyó évi június hó 4-ig** bezárólag be-nyujtandók, miután a választás **folyó évi június hó 5-én** fog megejtetni.
Az állás folyó évi július hó 1-én elfoglalandó.
Megválasztandó az óvoda felépültéig a részére bérelt egy szoba, konyha és kamrából álló lakást tartozik ideiglenesen elfogadni.
Kernyaján, 1898. évi május hó 18-án.

Borovánszky Gyula,
felügy. biz. elnök.

4781. szám.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

6000 lakossal bíró és az épülő ó-bece—titeli vasut mellett fekvő Bács-Földvár községében levő községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felbívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat **folyó évi június 25-ig** hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezendők figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állás javadalmazása 600 frt bavi előleges részletekben kiszolgáltatandó évi fizetés. 20 kr nappali, 40 kr éjjeli látogatási díj. Szarvasmarha után 20 kr, az egy éven aluli borju, sertés után 10 kr, juh és keeske után 5 kr husszemle díjak.
Kelt O-Becsén, 1898. évi május hó 16-án.

Dr. Balaton,
főszolgabíró.

4958. sz.
kig. 1898.

Pályázat.

Paraga községében a 300 frttal javadalmazott köz-ségi írnoki állás leköszönés folytán üresedésbe jövén, felbívom pályázni óhajtokat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám **június 10-ig** annál is inkább be-terjesszék, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.
N-Palánkán, 1898. május hó 24-én.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye O-Soóvé, Uj-Soóvé, Kulpin és D.-Szt.-Iván községekből alakult és O-Soóvé szék-helyi bíró körállatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Felhívom ennél fogva a pályázni kívánókat, mi szerint minősítésüket igazoló állatorvosi oklevéllel felszerelendő kérvényüket **follyó évi június hó 25-ig** alulírottál nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vehetők nem lesznek.

Az állatorvosi javadalmazás 750 frt fizetés, a szabályrendeletben megállapított busszemle díjak, továbbá a körhöz tartozó községekbe ingyenes előfogat és a községekkel a választást megelőzőleg egyezségileg megállapítandó látogatási díjak.

Ujvidék, 1898. évi május hó 28-án.

Mezey Imre,
főszolgabíró.

Házeladás.

A bajai-uton levő 429. sz. ház, mely 4 udvari, 4 utcai szobából, 2 konyha, kamra, pince és mellék-helyiségekből, udvar és különálló kertből áll, részben 8-10 évi adómentességgel bir, **eladó.**

ENGEL MANÓ

„Bankbizományi üzlete” ZOMBOR,
Kossuth Lajos-utca 164. sz. I. emelet.

Van szerencsém a gazdaközönség b. figyelmét a Zomborban (Kossuth-utca) Takarékpénztárral szemben 164. sz. I. emeleten levő „**irodámra**” felhívni s tisztelettel felkérni, hogy ha akár **birtokszerzési**, akár pedig **betáblázott drágább kamatu adósságának** kifizetése céljából rövid vagy hosszabb idejű

törlesztéses olcsó pénzkölcsönre

szüksége volna, hogy hozzám, alulírott címbe, teljes bizalommal fordulni méltóztatsek, miután általam az óhajtott **olcsó kölcsönhöz** a lehető legrövidebb idő alatt juthat.

A tőkét nem kell külön törleszteni, miután a tőke és kamat együttesen törlesztetik és a meghatározott időre az egész adósság elfogy.

A készpénzkölcsönök

3 1/2 és 4%

kamatra kaphatók megfelelő tőketörlesztéssel 10 évtől 63 évig terjedő visszafizetés mellett.

Az intézet meghatározott időn belül a félnek a kölcsönt nem mondhatja fel, ellenben a félnek jogában álland kölcsönét a meghatározott időn belül is akár egyszerre vagy nagyobb tőketörlesztések által tetszése szerint bármikor előbb is visszafizetni, mely esetben a kamatok csakis a tőkeösszeg kiegyenlítéséig fizetendők, ilyen visszafizetéseknel a tőkében már törlesztett összeg levonásba hozatik.

ENGEL MANÓ

„Bankbizományi üzlete” ZOMBORBAN.

A biztosítás ágazataiban és jelzálogkölcsönök terén jártas (üzletszerzők) utazók felvételnek.

Pályázati hirdetmény.

O-Kanizsa községben leköszönés folytán tíresedésbe jött, évi 300 frt fizetés, ruházat és felszereléssel javadalmazott gyalogrendőri állásra pályázat hirdetik. A szabályszerűen felszerelt kérvények **follyó hó 31-ig** alulírott előjáróshoz annál is inkább benyújtandók, mert a később érkezők figyelembe vételni nem fognak. O-Kanizsán, 1898. évi május hó 20-án.

Trenka István, Popovits György,
jegyző. 3-3 bíró.

Jelzálogkölcsönt

filoxera által elpusztított szőlők ujonani befásítására 5%, termő szőlőkre 5%, városi és nagyközségbeli házakra 5 és 6%-ra;

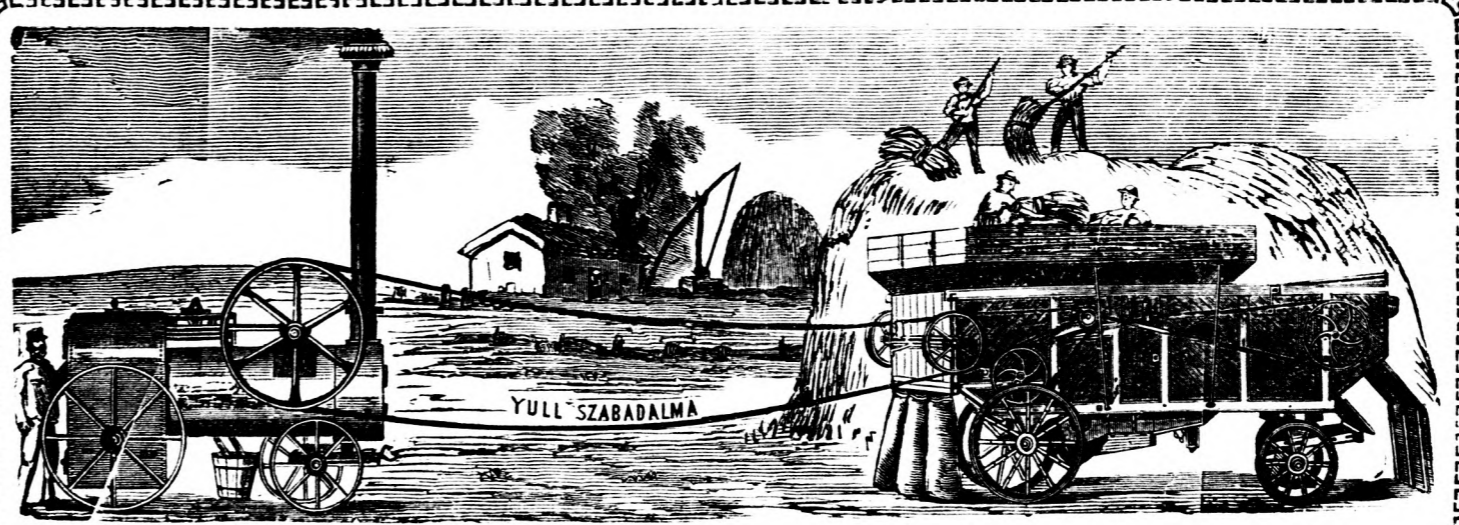
földbirtokra:

65 évi törlesztésre . . . 4 1/2 %,
63 1/2 „ „ . . . 4 1/4 %,
50 „ „ . . . 5 %,
30-40 évi törlesztésre . . . 6 %,
20-30 „ „ . . . 7 %

mellett ajánl és felvilágosítást nyújt 20 kr válaszbélyeg ellenében

Jadszó Ede,

14-4 Zombor, Prokop-báz, Szelence.

I. zombori gépműhelye, ércöntődéje, varrógép javító intézete

MOLITOR A.

Zomborban, apatini-ut 6. sz. saját házban, alapított 1888., törvényileg bejegyzett.

Saját készítményeim

Kisebb gazdasági gépek, ércöntődei munkálatok, v.-s., acél- és réz-esztergályozás, varrógép javítások, lakatos- és mechanikai munkák.

Kereskedelmi és gazdasági cikkek és szerszámok.

Kukorica-morzsoló 1-30 frtig. Szecska-vágó gép 20-30 frtig. Répa-vágó gép 15-35 frtig. Varrógépek 8-70 frtig, 10 évi jótállással. Érc- és réz-öntvények kilonként 1 forinttól felfelé. Varrógép-részek mindennemű varrógépeknek Gépolajok és consistent-zsir. Szivattyúk és fecskendők.	Peronospora-fecskendők elismert első rendűek 12 frt. Vas- és rézpótrészek mindennemű gépeknek. Cséplőgépek, dobsinek acélból magas bordákkal. Forráló-csővek gőzkazánokhoz. Csővek kovacsolt vasból gőz- és vízvezetéknek. Kenő- és olaj-szelencék. Különbéle érc-összetételek.	Manometer újak és javítások. Áttételek (transzmisszion és géprészek) gazdasági használatra. Géphajtó-szíjak I-ső rendű színörböl. Mézga-árúk, mézga-szelencék, mézga-zsinórok, buvólyuk-zsinór, dugattyúk, peronospora-lapok és spirál-csővek. Tizedes mérlegek. Vörös réz és cinezett fejszögek és karikák.
--	---	---

Vizmutató üvegek, csavarok és kulcsok, mindennemű szerszámok, sörcsapok és szelelő csapszegek.

Kazánkö eltávolító szer,

mi által a kazánkö lerakódása megakadályozatik és a fűtőanyag megtakarítása mellett, a forraló-csővek kivétele szükségtelen.

Egy teljes felszerelésű örlőjárgány vasállványon, legjobb karban 24" kövekkel 70 frtért azonnal eladó.

Ügynököktől, melyek az én nevemben ízleteket akarnának kötni, tessék óvakodni, mivel ügynököket nem tartok, és kérem a t. e. közönséget, szilkség esetén egyenesen hozzám fordulni. 12-10

Van szerencsénk Zombor város m. t. közönségének tudomására hozni, hogy helyben, Zrinyi-utca Valient-féle házban a mai kor igényeinek megfelelő

tejcsarnokot

nyitottunk és abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legnagyobb tisztasággal kezelt, naponta friss tej, vaj, turó, tejjel, tejszín, savanyu tejjel, ugyszintén saját készítményű legfinomabb hölgy esmegesajttal, továbbá valamennyi kül- és belföldi esmegesajttal szolgálhatunk a rendes napi árak mellett; a nap minden szakában házhoz is szállítjuk.

Nagy szolgálatot véllünk a m. t. fogyasztó közönségnek tenni azért, hogy az árút tisztán gépekkel és a hozzá szükséges eszközökkel kezeljük és a kezek közvetlenül az áruval érintkezésbe nem jönnek, miáltal a legkényesebb igényeknek is megfelelhettünk; nagy súlyt fektettünk arra is, hogy a legnagyobb tisztaság mellett az árút minden mennyiségben izlésesen csomagolva, pontos mértékkel áruba bocsájtjuk. A midőn a m. t. közönségnek ez új vállalatunk szives támogatásáért esedezünk, biztosítjuk egyuttal a legpontosabb kiszolgálásról is.

Kiváló tisztelettel

Első zombori tejcsarnok.

Szives figyelembe!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az ízletemben felhalmozott összes

rövidáru árucikkeket,

miután azokat tovább nem tartom, a beszerzési áron eladom.

Evvőszközők, kanalak, zsebkések, ollók s más vasárúk.

Íróeszközök, fogkefe, fésű, tajtékpipa, szipka, csibuk, selmeci pipák, Ehrenhofer pipa-szárak stb.

Szives tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Kretschmar E. és Társa céggel **Attila kerékpárokra** előnyös kötést csináltam, miért is gépeimet a legolcsóbb áron számíthatom. Gépek 10 frt havi részlettől felfelé.

Egyuttal ajánlom ujonnan érkezett **cement-kátrány falcsizigetelő anyag, kátránypapír és Tinctoral,** a mely minden építkezésnél elmaradhatlan.

Kiváló tisztelettel

ifj. Heindlhofer Róbert.

Két jó házból való fiu tanoncul felvétetik.

Párisban aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve.

IRÉN CREM. Teljesen ártalmatlan s a legjobb szépitő szer, mely az arcbőrnek bársony finomságot és üdéséget kölcsönöz, pár nap alatt elhárít mindenféle bőrkülfest, u. m.: bőrtakát, májfoltot, szeplőt, pattanást stb., az ajkak természetes üdéségének fentartására különösen ajánlható; azonnal felszívódik s így nappal is használható. **Ára: Kis tégelynek 50 kr. — Nagy tégelynek 1 frt.**

IRÉN ARCPOR. A legjobb „Arcpor” az arcbőrnek frisseséget, szépséget és a legtisztább fehérszint kölcsönzi, azt simán és szárazon tartja. Háromféle színben kapható, u. m.: fehé, crém és rózsaszínben. **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN SZAPPAN. Illatos növényekből készült legfinomabb pipereszappan. Kittiően tisztít és élénkíti a bőrt. **Egy darab ára 40 kr.**

IRÉN SZÁJVIZ. Üdítőleg hat a foghusra s megedzi a fogakat meghűlésekből eredő s más fájdalmak ellen. **Egy üveg ára 35 kr.**

IRÉN FOGPOR. A legjobb és legártalmatlanabb fogtisztító szer, mindennapi használat után a fogak épek maradnak és vakító fehérek lesznek. — **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN HAJ- és SZAKÁLLNÖVESZTŐ.

Legjobb és legbiztosabb szer a haj- és szakállnöves elősegítésére. **Egy adag 2 frt.**

Kapható a készítőnél:

HEISZLER FERENC gyógyszerésznél ZENTÁN.

ALAPITTATOTT 1820.

Zomborban: Szabó Nándor Péternél.